

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการศึกษาของไทย มีอยู่หลายหน่วยงานและในแต่ละหน่วยงานก็จะทำหน้าที่จัดการศึกษาและสายงานของตนเอง กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาของภาครัฐบาลหรือของภาคเอกชน แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาของไทยเท่าที่ผ่านมา ทางรัฐบาลไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาให้เพียงพอ กับความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้นทางรัฐบาลจึงเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาบริหาร โดยที่ใคร่จะบัญญัติไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ข้อ 24 ว่า

รัฐพึงเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมบริหารจัดการศึกษาได้ ภายในขอบเขตที่รัฐกำหนด และรัฐจะต้องดูแลให้สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ทั้งที่จัดเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน ดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน และโครงการศึกษาของชาติ ทั้งนี้การศึกษาที่เอกชนจัดขึ้น จะต้องไม่แสวงหาผลกำไรเกินควร¹

ถึงแม้ว่าทางรัฐบาลจะเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมในการจัดการศึกษาแล้วก็ตาม มิใช่ว่าทางรัฐบาลจะทอดทิ้งให้เอกชนบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียว ทางรัฐบาลได้หาทางพยายามช่วยเหลือและสนับสนุนมาตลอด โดยให้ทางกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบเรื่อยมา

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรมติ, 2520), หน้า 5-6.

ในสมัยรัฐบาลของพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้มีการแถลงนโยบายทางด้านการศึกษา เพื่อสนับสนุนการศึกษาเอกชนอย่างเห็นได้ชัดจนกว่า "... จะปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา เอกชนทุกระดับทุกประเภทและส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระดับก่อน ประถมศึกษาให้กว้างขวาง" ¹ และทอม สวัสดิ์พานิชย์ โลกกล่าวว่า "... ผมกล่าวอยู่ตลอดเวลาว่าโรงเรียนราษฎร์กับโรงเรียนรัฐบาลเป็นเส้นใยซึ่งทอกันเข้าเป็นผืนเดียวกัน เราจะพยายามรักษาผืนนี้ไว้..." ²

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทุกฝ่ายต่างมุ่งหวังที่ตรงกันคือ จะช่วยกันจัดการศึกษาให้ได้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นที่ ทางเอกชนนั้นเมื่อเขามามีบทบาทแล้วก็พยายามปรับปรุงพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัจจุบันได้ตั้งเป็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน มีชื่อย่อว่า "สช" อยู่ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 273 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2515 ให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสถาน ศึกษาเอกชนทั่วราชอาณาจักร ตลอดจนการให้บริการแก่สถานศึกษาเอกชน ครูและนักเรียน

¹ เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์, "นโยบายของรัฐบาล," การศึกษาเอกชน 11 (สิงหาคม 2522) : 18-19.

² ทอม สวัสดิ์พานิชย์, "นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษา การศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5," การศึกษาเอกชน 11 (สิงหาคม 2522) : 21.

เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย¹

เพื่อที่จะให้การจัดการศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีความก้าวหน้า
ทางคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงพิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของครู
เป็นสำคัญ โดยได้กล่าวไว้ว่า

"ภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมและช่วยเหลือครูที่ สช. กำลังกระทำอยู่ในขณะนี้
ก็มีอยู่อย่างหนึ่งคือการให้การศึกษอบรมแก่ครูโรงเรียนราษฎร์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้
ทางวิชาการโดยเฉพาะแก่ครูที่สอนนักเรียนในระดับชั้นที่ต้องเปลี่ยนไปสอนตามหลักสูตร
ใหม่ นอกจากนี้ก็มีให้การให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และ
ป.กศ.สูง เพื่อเพิ่มพูนวุฒิทางครูให้สูงขึ้น²

องค์ประกอบในการพัฒนาทางการศึกษามีอยู่มาก เช่นหลักสูตร การประเมินผล
เป็นต้น แต่ปัจจัยที่สำคัญตามที่กล่าวมาแล้วก็คือ ครู ครูเป็นผู้ที่จะปฏิบัติใหม่การเรียน
การสอนบรรลุความวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ถึงแม้ว่าจะมีหลักสูตรที่ดีเลิศเลอเพียงใดก็ตาม
ถ้าครูไม่ปฏิบัติตามแล้วหลักสูตรก็เปรียบเสมือนกับเพชรกระดาศที่ไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ใดเลย
ดังที่บัญญัติ กุศลสถาพร กล่าวไว้ว่า

¹ สตีป อัครสาระ, "การส่งเสริมสวัสดิการครูโรงเรียนราษฎร์,"
การศึกษาเอกชน 4 (กุมภาพันธ์ 2522) : 43.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 43.

"ครู เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในระบบการศึกษา แม้ว่าเราจะพยายามลงทุนในด้าน การ
ปลูกสร้างอาคารเรียน การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การสอนตลอดจนการสร้าง
หลักสูตรให้เหลือเฟือเพียงใด การจัดการศึกษาจะไม่ไคมลเทาที่ควร ถ้าหากการเตรียม
บุคคลที่จะมาทำหน้าที่ครูและการใช้ครู เป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ¹

และ สมพงษ์ พละสุรย์ กล่าวว่า "หลักสูตรของเราบูรณาการแล้ว
แผนการสอนก็บูรณาการถ้าครูสอนอย่างบูรณาการ นักเรียนก็จะมีชีวิตที่บูรณาการอย่างแน่นอน²

ครูจึงเป็นบุคลากรกลุ่มเดียวที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้
ฉะนั้นการประพฤติปฏิบัติตนของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญ ชุนทอง ภูนิเวเกื้อน กล่าวว่า
"ครูคือผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาขึ้นรอบคอบในตัวเอง ตัวผู้เรียน เป็นบุคคลที่มี
คุณธรรมในระดับวิญญูชนพึงปฏิบัติได้ มีคุณสมบัติตามที่พึงประสงค์ ทั้งในแง่บุคคลิกทั่วไป
ความสำคัญต่อศิษย์ และบทบาทต่อสังคมส่วนรวม³

นอกจากครูจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมแล้ว สิ่งสำคัญที่ครูควรจะมี
ก็คือ ความเสียสละ กังที จินตนา ยศสุนทร ใค่สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับ
ผิดชอบที่สำคัญยิ่งคือ

¹ บัญญัติ กุศลสถาพร, "ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา," ประมวลบทความ
การวางแผนการศึกษานับ 4 (พระนคร : กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ, 2512), หน้า 244.

² สมพงษ์ พละสุรย์, "บูรณาการอะไรกันแน่," วิทยาสาร 29 (เมษายน
2521) : 21.

³ ชุนทอง ภูนิเวเกื้อน, "ครูกับวิชาชีพครู," วารสารครุศาสตร์ 5 (สิงหาคม
2523) : 20.

การวางรากฐานความประพฤติและจิตใจให้แก่เด็กท่าอย่างใดครูจึงจะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติที่ว่า ครูต้องมีจิตใจและความตั้งใจที่ส่งเห็นคนอื่น ทรายของครูคือ ความเสียสละ ครูจึงไม่มีสิทธิประพฤติตน นอกกรอบความนึกคิดของสังคม ที่ว่าภาพครูไว้ คนส่วนใหญ่ก็อาจจะไม่ประพฤติในศีลในธรรม แต่สังคมก็ยอมรับ แต่ครูจะตีค่าตัวเองให้ต่ำลงเท่ากับสังคมที่เสื่อมลงไม่ได้ แม้แต่สิทธิมนุษยชน บางอย่างของครูก็แคบกว่าคนอื่น ไม่อาจจะทำอะไรได้อย่างใจเท่ากับคนอื่น จึงนับว่าความเสียสละนั้น เป็นคุณสมบัติของความเป็นครู¹

อกฤษ์ จันทรมิล "ไกล่ถ่วงเตือนใจครูว่า "... เป็นครูของงามอย่างครู คืองามเพราะความเสียสละ งามเพราะความมกน้อย งามเพราะความเคร่งครัดต่อศีลธรรมและความประพฤติอันดี ถ้าครูกิจงามเหมือนคนในอาชีพอื่น ครูก็คงจะเป็นครูที่ต้อไปใบไ้"²

การที่ครูจะมีความเสียสละครูจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคลุกคลีกับเด็กอยู่เสมอ ๆ จึงจะทำให้เกิดความรักและความศรัทธาซึ่งจะนำมาซึ่งความเสียสละ ดังนั้นครูที่จะต้องมีความเสียสละเป็นอย่างมากก็จะต้องเป็นครูที่สอนอยู่ในระดับประถมศึกษา เพราะว่าครูที่สอนอยู่ในระดับประถมศึกษานี้จะต้องอยู่ใกล้ชิดกับเด็กตลอดแทบทั้งวัน จึงทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กมากเป็นเหตุให้เกิดความรัก ความศรัทธา ความห่วงใยและความเสียสละในตัวเด็กเป็นอย่างมาก

ครูพลศึกษาจะเป็นครูที่มีความใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนมาก เพราะว่าวิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาที่แตกต่างไปจากวิชาอื่นคือ ใช้อุปกรณ์ทางพลศึกษาเป็นสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น

¹ จันทนา ยศสุนทร, "ครูกับความรับผิดชอบประเทศ," วิทยาสาร 8 (กุมภาพันธ์ 2513) : 8-9.

² อกฤษ์ จันทรมิล, "อุดมการณ์แห่งความเป็นครู," วิทยาสาร 24 (กุมภาพันธ์ 2516) : 15.

การสอนวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาจึงต้องเข้าไปมีส่วนร่วมฝึกหรือสาธิตอย่างใกล้ชิดกับเด็ก
 ด้วเห็นเองเด็กจึงเกิดความรัก ความศรัทธา และความสนุกสนานไปพร้อม ๆ กัน
 เด็กจึงตั้งใจเรียนและอยากที่จะเรียนพลศึกษา ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาการต่าง ๆ เป็นไป
 ได้อย่างดีทั้ง ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม แต่อย่างไรก็ตามการที่เด็กในวัยประถม
 ศึกษานี้จะเกิดความรักหรือมีภาพพจน์ที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากน้อยแค่ไหน ก็ย่อมขึ้นอยู่กับครู
 พลศึกษา ถ้าครูพลศึกษาสามารถจัดการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เด็กก็จะเกิดความรัก
 และอยากที่จะเรียนวิชาพลศึกษา แต่ในทางตรงข้ามถ้าครูพลศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ เด็กก็จะ
 มีความเบื่อหน่ายไม่สนใจที่จะเรียน ฉะนั้นจึง เป็นหน้าที่ของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาที่จะ
 วางรากฐานของความรัก ความศรัทธาหรือภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อวิชาพลศึกษา จึงได้มีการ
 ส่งเสริมทางด้านสมรรถภาพครูพลศึกษาขึ้นตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ ดังที่คณะอนุกรรมการอำนวยการ
 โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูได้เสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูระดับ
 ประถมศึกษาไว้มีอยู่ข้อหนึ่งว่า "ครูที่ผลิตออกไปจะต้องมีสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับการ เป็น
 ครูประถมศึกษาที่ดีและเป็นกลาง ๆ ทั่วไปไม่เฉพาะแต่เพียงสอนได้ตามหลักสูตรประถมศึกษา
 พ.ศ. 2521 เท่านั้น"¹ การพัฒนาสมรรถภาพของครูนี้เป็นแนวคิดของการผลิตครูโดยใช้ความ
 สามารถขั้นพื้นฐานของครู

จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าวแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าครูพลศึกษา
 ควรมีสมรรถภาพที่สำคัญทางกายใด จึงจะช่วยให้การเรียนการสอนพลศึกษาของครูมีประสิทธิภาพ
 มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่โดยทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษา

¹ กรมฝึกหัดครู, โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู, การประชุมปฏิบัติการ 1
ครั้งที่สอง (14-18 เมษายน 2523).

ในโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา"
" เพื่อเสนอแนะแนวทางอันอาจจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ผลิตและผู้ใช้ครูในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา
ที่มีต่อสมรรถภาพครูพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษากับครูพลศึกษาเกี่ยวกับ
สมรรถภาพครูพลศึกษา
3. เพื่อศึกษาลำดับที่ขององค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของสมรรถภาพครูพลศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษามละครูพลศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับ
สมรรถภาพครูพลศึกษาในค่านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 ค่านความรู้
 - 1.2 ค่านเทคนิควิธีการสอนและการใช้อุปกรณ์
 - 1.3 ค่านคุณลักษณะและเจตคติ
 - 1.4 ค่านสุขภาพ
 - 1.5 ค่านมนุษยสัมพันธ์

- 1.6 คำนวณคุณภาพ
 - 1.7 คำนวณการปกครอง
 - 1.8 คำนวณกีฬาและความสามารถทางกีฬา
 - 1.9 คำนวณการวัดและประเมินผล
 - 1.10 คำนวณการให้บริการ
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ครูพลศึกษา
โรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ และสถานภาพอื่น ๆ
2. การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากคำตอบในแบบสอบถามของผู้บริหารการศึกษา ครูพลศึกษา
ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยความจริงใจตามความรู้สึกรับรู้ของตนเอง ปราศจากอคติ
และมีใจมุ่งหวังผลประโยชน์อันใดทั้งสิ้น
3. สมรรถภาพของครูพลศึกษาเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ด้วยการใช้แบบสอบถาม

ความจำกัดของการวิจัย

ครูพลศึกษาบางโรงเรียนต้องสอนวิชาพลศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
ตอนต้นจึงอาจจะทำให้เนื้อหาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษาครอบคลุมไปถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นด้วย เป็นเหตุให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง

คำจำกัดความ

1. โรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนราษฎร์ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีการเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
3. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูพิเศษที่สอนวิชาพลศึกษามัธยม ระดับประถมศึกษา หรือทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
4. สมรรถภาพครูพลศึกษา หมายถึง ประสิทธิภาพ ความสามารถ และพฤติกรรมของครูที่จะแสดงออกมา อันจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษา และการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษา ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นแนวทาง สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ ผู้ผลิตและผู้ใช้ครูพลศึกษาในการสร้างและพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย สำหรับผู้สนใจในโอกาสต่อไป